

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Навчально-науковий інститут бізнесу і фінансів
Кафедра фінансів, банківської справи,
страхування та електронних платіжних систем

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

НА ТЕМУ:

«Управління фінансовим потенціалом підприємства»

Виконав:

здобувач освітнього ступеня
«Магістр»
освітньо-професійної програми
«Фінанси, банківська справа та
страхування»
спеціальності № 072 «Фінанси,
банківська справа, страхування та
фондовий ринок »
денної форми навчання
КОВАЛЬЧУК Володимир
Анатолійович

Керівник:

канд.екон.наук, доцент
ГАЙБУРА Юлія Анатоліївна

Оцінка захисту:

Національна шкала _____
Кількість балів ____ Шкала ECTS ____
«11» грудня 2024р.

Допускається до захисту:

«____» _____ 2024р.

Гарант освітньо-професійної
програми «Фінанси, банківська справа
та страхування» спеціальності № 072
«Фінанси, банківська справа, страхування
та фондовий ринок»,
д.е.н., професор
_____ РУДИК Володимир Касянович

м. Кам'янець–Подільський, 2024

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Розділ 1. Теоретико-методичні основи управління фінансовим потенціалом підприємства.....	8
1.1. Економічна сутність поняття «фінансовий потенціал підприємства»	
1.2. Теоретичні та методологічні підходи до управління фінансовим потенціалом підприємства.....	15
1.3. Особливості управління фінансовим потенціалом аграрних підприємств.....	28
Висновки до розділу 1.....	35
Розділ 2. Сучасний стан управління фінансовим потенціалом СВК «Летава».....	37
2.1 Характеристика фінансово-господарської діяльності СВК «Летава».....	37
2.2. Оцінка забезпеченості фінансовим потенціалом СВК «Летава»...51	
2.3. Аналіз ефективності управління фінансовим потенціалом підприємства.....	64
Висновки до розділу 2.....	72
Розділ 3. Удосконалення системи управління фінансовим потенціалом підприємства.....	74
3.1. Формування фінансової стратегії підприємства.....	74
3.2. Напрями підвищення ефективності використання фінансового потенціалу підприємства та його прогнозування на перспективу.....	89
3.3. Забезпечення фінансової безпеки підприємства.....	98
Висновки до розділу 3.....	106
Висновки.....	107
Список використаних джерел.....	113
Додатки.....	121

ВСТУП

Актуальність теми. Збройна агресія російської федерації проти України вимагає вже сьогодні від суб'єктів господарювання в Україні зосередити увагу на проблемах формування та оптимізації свого фінансового потенціалу в умовах війни та визначити стратегічні альтернативи управління фінансовим потенціалом підприємства в умовах повоєнного відновлення національної економіки.

Фінансовий потенціал вітчизняних товариств є одним із основних факторів, який визначає успішність їх роботи в сучасних складних економічних умовах. Чим вищий фінансовий потенціал товариства, тим більш конкурентоспроможним та інвестиційно-привабливим воно є. Через це значну увагу слід приділити саме управлінню фінансовим потенціалом підприємства як найбільш складному та значущому елементу системи управління діяльністю всього підприємства. Таким чином, розглянута в кваліфікаційній роботі тема має велику актуальність в умовах сучасних складних економічних відносин та відіграє величезну роль у функціонуванні кожного окремого підприємства безпосередньо.

Теоретичній і практичній розробці питань, пов'язаних з окресленням сутності поняття «фінансовий потенціал підприємства», його оцінкою та ефективністю управління присвячено науковій праці багатьох вітчизняних і зарубіжних економістів: Ареф'єва О.В., Астапова О. В., Бердинець М.Д., Гриценко А. А., Ізрайлева О. В., Комарецька П. В., Кайгородова О.Г., Кунцевич, В. О., Маслак О. І., Мельник О. Г., Назарова Т.Ю., Назаренко А.С., Паєнтко Т. Педченко Н. С., Руда Р.В., Ребрик Ю., Стецюк П., Старовойтов М. К., Фомин А., Хом'якова О.О.. та ін.

Зв'язок роботи з науковими планами, темами кафедри та інституту. Наукові результати, теоретичні положення й висновки дослідження щодо управління фінансовим потенціалом є частиною науково-дослідної теми ННІБФ Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» «Формування стратегії та пріоритетів інноваційного розвитку

аграрного сектору економіки в умовах глобалізації» (номер державної реєстрації – 0114U007032) та науково-дослідної теми кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем «Забезпечення сталого розвитку фінансової системи України в умовах глобалізації». Роль автора, як співвиконавця, полягає у визначенні теоретичних та методичних засад і розробці напрямів підвищення ефективності управління фінансовим потенціалом підприємства.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних основ та пошук напрямів вдосконалення управління фінансовим потенціалом товариства, що створить передумови для досягнення ним більш високих позицій на конкурентному ринковому просторі.

Для досягнення поставленої мети в роботі визначені наступні **завдання:**

- дослідити економічну сутність поняття «фінансовий потенціал підприємства»
- вивчити теоретичні аспекти управління фінансовим потенціалом підприємства;
- розглянути сучасну методологію оцінки фінансового потенціалу підприємства;
- надати фінансово-економічну характеристику діяльності підприємства;
- здійснити аналіз джерел формування фінансового потенціалу підприємства;
- провести оцінку ефективності використання фінансового потенціалу підприємства;
- розробити стратегію управління фінансовим потенціалом підприємства як напрям підвищення якості управління;

Об'єктом дослідження є фінансовий потенціал, джерела формування та ефективність його використання, фінансовий та майновий стан, платоспроможність та фінансова стійкість СВК “Летава”.

Предметом дослідження є процес управління та оцінки фінансового потенціалу в досліджуваному підприємстві.

Методологія і методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань кваліфікаційної роботи використано наступні методи: економічного аналізу, синтезу, порівняння, метод аналогії – для оцінки отриманих фактичних значень показників у динаміці та в порівнянні з нормативними; логічний аналіз – для вивчення існуючих у теорії та на практиці методів оцінки фінансового потенціалу; наукової абстракції – при виділенні найбільш важливих показників оцінки фінансового потенціалу підприємств серед наявної в літературних та нормативних джерелах значної їх кількості, економіко-математичного аналізу – для проведення інтегральної оцінки фінансового потенціалу підприємства, а також графічний та табличний методи.

Інформаційною базою дослідження слугували праці вітчизняних та зарубіжних науковців, матеріали періодичної преси, а також дані фінансової звітності СВК «Летава» Кам'янець-Подільського району Хмельницької області.

Наукова спрямованість одержаних результатів. Основні положення дослідження, що визначають його наукову новизну, полягають в удосконаленні підходу до управління фінансовим потенціалом підприємства.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що теоретичні положення, доведені до рівня конкретних практичних пропозицій та рекомендацій, створюють об'єктивну основу для подальшого розвитку теоретичних і прикладних досліджень проблем управління фінансовим потенціалом аграрних підприємств. Результати дослідження можуть бути використані для вдосконалення фінансово-господарської діяльності аграрних підприємств шляхом підвищення ефективності управління ними.

Апробація результатів магістерського дослідження. Найбільш важливі теоретичні положення і практичні результати дипломної роботи обговорювалися на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних

конференціях молодих вчених, аспірантів і здобувачів ЗВО «ПДУ» за підсумками роботи в 2023 – 2024 рр.

Публікації. Основні аспекти дипломного дослідження «Управління фінансовим потенціалом підприємства» опубліковано в матеріалах IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Забезпечення сталого розвитку фінансової системи України в умовах глобалізації» 12 квітня 2024 року.

Структура роботи. Робота викладена на 120 сторінках комп'ютерного тексту, складається зі вступу, трьох розділів, висновків, бібліографічного списку. Містить 12 рисунків, 12 таблиць та 6 додатків. Перелік використаних літературних джерел налічує 68 найменувань.

ВИСНОВКИ

1. Фінансовий потенціал вітчизняних товариств є одним із основних факторів, який визначає успішність їх роботи в сучасних складних економічних умовах. Чим вищий фінансовий потенціал товариства, тим більш конкурентоспроможним та інвестиційно-привабливим воно є. Через це значну увагу слід приділити саме управлінню фінансовим потенціалом підприємства як найбільш складному та значущому елементу системи управління діяльністю всього підприємства.

2. Для забезпечення високого рівня фінансового потенціалу та ефективного функціонування підприємства необхідне правильне управління ним. При цьому, завданням процесу управління фінансовим потенціалом вітчизняних суб'єктів господарювання є оптимізація фінансових потоків задля максимізації фінансового результату.

3. Господарська діяльність підприємства характеризується тим, що воно самостійно визначає перспективи розвитку, планує і здійснює свою діяльність. Виходячи з попиту і пропозиції на продукцію, яка ним виробляється, роботи, послуги, а також необхідності забезпечити виробничий, соціальний розвиток підприємства та підвищення доходів, воно прагне підвищувати ефективність і результативність виробництва.

Для утримання стабільної тенденції розвитку фінансово-господарської діяльності підприємства в умовах постійного загострення конкурентної боротьби необхідно достовірно оцінювати фінансовий стан підприємства.

Із проведених розрахунків бачимо, що у 2023 році середньорічна вартість основних засобів зменшилась на 5 % у порівнянні з 2021 роком. Середньорічна вартість активів підприємства дещо збільшилась – майже на 2,5 відсотки. Разом з тим слід відмітити про деяке підвищення середньорічної вартості оборотних активів – на 3,4 % та вартості власного капіталу – на 3,9 % відповідно. Через підвищення собівартості реалізованої продукції – на 17,3 %, за досліджуваний період чистий прибуток зменшився майже втричі – з 4380 тис.грн у 2021 році до 1491 тис.грн у 2023 році. Відповідно,

рентабельність продукції також зменшилася на 10 пунктів. Однак, як видно з розрахунків, у звітному році підприємство все ж таки було прибутковим.

В умовах ринкової економіки отримання прибутку та забезпечення рентабельної діяльності суб'єкта господарювання є необхідною складовою, яка обумовлює зростання ринкової вартості підприємства. Як основний узагальнюючий показник фінансових результатів діяльності підприємства, прибуток є важливим джерелом формування його капіталу, забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності. Протягом досліджуваного періоду чистий дохід від реалізації продукції збільшився на 3729 тис.грн, або на 4,3 відсотки. Із збільшенням собівартості реалізованої продукції майже на 17 відсотків валовий прибуток у звітному році зменшився майже вдвічі порівняно з базисним. Разом з тим негативним явищем є те, що витрати на збут за досліджуваний період підвищились у два рази. Сума чистого прибутку з 4380 тис. грн у 2021 році зменшилася до 1491 тис.грн у 2023 році, або майже втричі.

4. Основою структури фінансового потенціалу вітчизняних підприємств є фінансові ресурси, які разом з відповідними компетенціями дають змогу господарюючому суб'єкту отримувати заплановані фінансові результати, досягати поставлених цілей та завдань. Тому, фінансовий потенціал є об'єктом сукупного управління підприємством та підлягає оцінюванню для встановлення стану господарюючого суб'єкта та напрямів його подальшого розвитку. Наявність необхідного обсягу та складу активів є основою для здійснення діяльності будь-якого підприємства.

Так, у структурі балансу найбільшу питому вагу займають оборотні активи – 61,8 %. Порівнюючи їх склад у динаміці, їх вартість протягом досліджуваного періоду дещо зменшилась – на 2 відсотки. Окрім того, майже вдвічі зменшилась дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи та послуги – з 4343 млн. грн у 2021 р до 2493 млн. грн у 2023р. за виданими авансами – у 6 разів. Що стосується необоротних активів, варто відмітити, що їх питома вага в структурі балансу складає 38,2 %, що не перевищує

норми 50 %. Таким чином, структура активів СВК «Летава» є легкою і мобільною.

Основним джерелом фінансування господарської діяльності підприємства є власний капітал. Якщо частка власного капіталу більша, то для кредиторів та інвесторів це краще, оскільки в них є впевненість щодо повернення своїх вкладень. Чим більша частка власного капіталу і менша - позикового, тим менший фінансовий ризик. У СВК «Летава» протягом аналізованого періоду розмір власного капіталу збільшився на 3855 тис. грн або майже на 3 відсотки.

СВК «Летава» для підвищення ефективності своєї роботи повинен вишукувати шляхи збільшення суми прибутку за мінімального обсягу вкладення фінансових ресурсів. Один із найсуттєвіших факторів зростання прибутку є швидкість обертання вкладених грошей, яка вимірюється часом від їх авансування в будь-які активи до вивільнення у грошовій формі, що свідчить про готовність капіталу до чергового авансування в активи для одержання прибутку. Кредиторська заборгованість за товари, роботи і послуги за досліджуваний період у підприємстві зменшилась на 3794 тис грн., тобто майже в 4,5 рази. У структурі поточних зобов'язань вона займає 31,6 %, що на 31,4 % менше ніж у базисному році. Наявність кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги свідчить про те, що СВК «Летава» не завжди своєчасно розраховується з постачальниками товарів (робіт, послуг), що негативно характеризує його роботу і не сприяє покращенню його ділової репутації.

Тобто, підвищення питомої ваги поточних зобов'язань за розрахунками та інших поточних зобов'язань в загальній сумі поточних зобов'язань обумовлено відмовою підприємства в залученні короткострокових кредитів банків.

В умовах сучасного поширення конкуренції для підтримки стійкого фінансового стану підприємств виникає необхідність у проведенні аналізу показників ліквідності балансу. Показники ліквідності дають можливість

діагностувати фінансовий стан підприємства, оцінити його платоспроможність, усунути наявні недоліки для того, щоб в подальшому стабільно здійснювати діяльність та бути привабливим для інвесторів.

Із розрахунків видно, що протягом досліджуваного періоду всі показники ліквідності підприємства дещо підвищились. Так, коефіцієнт поточної (загальної) ліквідності у звітному році в порівнянні з базисним зріс майже на 10 пунктів, швидкої ліквідності – на 14,7 пункти, коефіцієнт абсолютної ліквідності – на 0,59 відповідно.

Для того, щоб покращити ситуацію на майбутнє, СВК «Летава» може реалізувати частину зайвих активів для збільшення суми найбільш ліквідних активів, залучити позикові кошти.

В умовах дефіциту ресурсів, нестабільної економічної ситуації та наслідків фінансової кризи використання такого інструменту, як оцінка та аналіз ділової активності підприємства є актуальним завданням управлінської системи більшості суб'єктів господарювання. Як показують розрахунки, протягом досліджуваного періоду спостерігається тенденція збільшення таких показників, як середній розмір оборотного капіталу – на 3,4%, середній розмір власного капіталу майже на 4 %. Сума дебіторської заборгованості за звітний період підвищилась на 8,2 %. Разом з тим зменшилась середня сума кредиторської заборгованості – майже на 30 відсотків. Також спостерігається незначне підвищення коефіцієнта загальної оборотності капіталу, а коефіцієнт прибутковості капіталу мав тенденцію до зменшення, що є відхиленням від норми. Це відображає ситуацію бездіяльності частини власного капіталу суб'єкта господарювання, тобто неефективного використання ресурсів підприємства.

Узагальнюючими показниками економічної ефективності сільськогосподарського виробництва є показники рентабельності. За аналізуючий період підприємство в цілому було рентабельним. Однак, порівнюючи дані звітного року з базисним, видно, що деякі показники рентабельності значно зменшились. Так, рентабельність за маржинальним

доходом зменшилась у звітному році на 10 %, за чистим прибутком – на 3,4 пункти. Рентабельність необоротних активів дещо збільшилась – на 25 %, оборотних активів навпаки – зменшилась майже втричі. Окрім того, суттєво знизився коефіцієнт рентабельності активів (економічна рентабельність). Даний показник характеризує рівень прибутку, сформованого всіма активами підприємства, які перебувають у його використанні згідно з балансом.

Наскільки ефективно використовується власний капітал свідчить значення коефіцієнта рентабельності власного капіталу. Його економічне значення полягає в тому, скільки прибутку було згенеровано на кожен гривню залучених власних коштів. Так, протягом досліджуваного періоду цей показник знизився майже втричі.

5. В умовах диспаритету цін на сільськогосподарську продукцію, засоби виробництва й сировину, енергоносії аграрним підприємствам важко господарювати й забезпечувати стабільний розвиток і фінансову стійкість галузі. Саме тому розробка стратегії фінансового забезпечення сільськогосподарських підприємств є основою для вибору альтернативи визначення найкращої спрямованості фінансової діяльності, вибору напрямку організації фінансових відносин як за межами, так і всередині підприємства, та максимальне підвищення вартості підприємства.

6. Ефективність використання фінансових ресурсів характеризується оборотністю активів і показниками рентабельності. Отже, ефективність управління можна підвищувати зменшуючи термін оборотності і підвищуючи рентабельність за рахунок зниження витрат і збільшення виручки.

Проаналізувати ситуацію на ринку, провести необхідні розрахунки та визначити тенденції розвитку можна за допомогою прогнозування – важливого методу, що широко використовується в економічній науці.

З розрахунків, проведених за допомогою статистичного пакету аналізу даних в Excel бачимо, що протягом наступних років у СВК «Летава» показники рентабельності дещо підвищуються. Так, у 2028 р у порівнянні з

2023 р передбачається несуттєве зростання рентабельності продукції – на 2,2 пункти, рентабельності власного капіталу – на 0,8, рентабельності активів – на 1,1, рентабельності оборотних активів – на 1 пункт відповідно. Отже, СВК «Летава» слід розробляти заходи і вишукувати резерви щодо підвищення ефективності використання фінансового потенціалу підприємства.

7. Основними причинами спаду виробництва продукції в сільському господарстві є відсутність належного фінансового забезпечення товаровиробників. Для аграрних підприємств в сучасних умовах господарювання, крім внутрішніх коштів, необхідне додаткове фінансування господарської діяльності. Проте, з ряду об'єктивних та суб'єктивних причин виробникам доводиться забезпечувати фінансову безпеку самостійно. Спроможність протистояти існуючим і виникаючим небезпекам та загрозам, які здатні заподіяти фінансової шкоди суб'єкту господарювання, є головною умовою фінансової безпеки підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алескерова Ю.В. Аналіз фінансового потенціалу аграрного підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Вип. 22. 2018. с.743-748.
2. Андрущенко І. Є., Потась С. Г. Методики та інструменти оцінювання фінансового потенціалу підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8307>. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.11.1
3. Арєф'єва О. В., Андрієнко М. М., Кравченко О. Р. Економічні аспекти механізму управління фінансовим потенціалом підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 35. Ч. 2. С. 47-52. URL: https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/44253/1/bses_2018_35%282%29__10.pdf.
4. Бабина О.М. Інноваційно-інвестиційна діяльність як фактор розвитку ресурсозберігаючих технологій. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2020. №1. С.186–198.
5. Белінська О.В. Сутність фінансового потенціалу підприємства.. *Економічні науки*. 2014. №4. С.267-274.
6. Безбородова Т. В. Удосконалення механізму управління фінансовими ресурсами підприємств. *Держава та регіони*. 2016. № 5. С. 21–23.
7. Блащак Б.Я. Фінансовий потенціал у структурі потенціалу підприємства. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. 2019. Серія: Економіка і управління. Том 30 (69). №3. С.74-78.
8. Бова В.А., Хринюк О.С. Сутність фінансового потенціалу підприємства. *Актуальні проблеми економіки та управління*. 2017. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/102585/97661>.
9. Васюренко О.В., Гнип Н.О. Планування фінансового потенціалу підприємства в посткризових умовах. URL: <http://>

fkd.org.ua/article/view/28938.

10. Виклюк М. Фінансовий потенціал агропромислових підприємств у контексті реалізації державної фінансової політики. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету*. Серія: Економічні науки. 2017. Вип. 44(2). С. 64-70.

11. Войтюк А. В. Теоретико-методологічні засади формування національної системи фінансового забезпечення аграрного виробництва. *Науковий вісник НУБІ України. Серія : Економіка, аграрний менеджмент бізнес*. 2018. Вип. 284. С. 77-91.

12. Гавва В.Н. Божко Е.А. Потенціал підприємства: формування та оцінювання: Навчальний посібник. Київ: „Центр навчальної літератури”, 2014. 224 с

13. Газуда М. В., Індус К. П., Лалакулич М. Ю. Детермінанти формування і удосконалення системи управління фінансовим потенціалом України : монографія. Ужгород, 2017. 220 с.

14. Газуда М. В., Індус К. П., Лалакулич М. Ю. Детермінанти формування і удосконалення системи управління фінансовим потенціалом України : монографія. Ужгород, 2017. 220 с.

15. Гарбар Ж.В., Кондукоцова Н.В. Податкове регулювання реального сектору економіки. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. №11(39). С. 94-108.

16. Гончарова Ю.С. Методи та етапи оцінки фінансового потенціалу підприємства. *Економіка підприємства*. 2013. № 4. С. 43-45.

17. Гринчуцький В. І., Блащак Б. Я. Теоретичні аспекти формування механізму нарощування фінансового потенціалу підприємств. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Вип. 3.С. 177–182. URL: <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/bit.-stream/123456789/2207/1/Grynychutskyi.pdf>.

18. Грищук Н. В. Стратегія фінансового забезпечення конкурентних переваг сільськогосподарських підприємств. *Агросвіт*. 2019. № 23. С.97-106.

19. Гудзь О.Є. Діагностика та управління фінансовим потенціалом підприємства. *Облік і фінанси*. 2015. № 1 (67). С.71-76.
20. Данько Ю. І. Теоретико-методологічне обґрунтування підходів до моделювання рівня конкурентоспроможності аграрних підприємств. *Інноваційна економіка*. 2016. №5-6(63). С.76-80.
21. Дараган А. В., Геворкян А. Ю. Формування складників фінансового потенціалу підприємства. *Економічний простір*. 2021. № 167. С. 55–58. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/167-10>
22. Дзюбенко О. М. Властивості фінансового потенціалу як об'єкта економічного аналізу. О. М. Дзюбенко // *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2017. Вип. 3. С. 43 – 54. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2017_3_9.
23. Іванець О. О. Концептуальні підходи до управління потенціалом розвитку підприємства. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2012. № 4. С. 151–155. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvpushk_2012_4_31
24. Киш Л.М. Особливості менеджменту фінансових результатів діяльності суб'єктів господарювання в межах функціонального та антикризового управління. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 5 (33). С.75–87.
25. Коваленко О.М., Ковальова Г.О., Станіславик О.В. Сутність та розрахунок фінансового потенціалу підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 2. С. 23–26.
26. Колодяжна І. В., Букріна К. А. Економічна безпека в системі сталого функціонування підприємства *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 23. Ч. 1. С.135-140.
27. Кондратенко Н. О., Новікова М. М., Спасів Н. Я. Розвиток системи адаптивного управління фінансовими ресурсами підприємства // *Проблеми економіки*. 2021. №1. С. 78 – 84. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2021-1-78-84>.

28. Костевич О.Д. Фінансовий потенціал як фактор сталого розвитку *Вісник Чернігівського технологічного університету. Серія «Економічні науки»*. Чернігів: ЧДТУ, 2016. № 43. С. 54–59.

29. Костенко. Ю., Короленко. О., Гузь, М. (2022). Аналіз фінансової стійкості підприємства в умовах воєнного стану // *Економіка та суспільство*. (43). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-77>.

30. Костирко Л. А. Аналіз фінансового потенціалу в системі управління вартістю підприємства. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2015. № 4. С. 122–128. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VSUNU_2015_4_24.

31. Корнійчук Г.В. Структурні компоненти фінансового потенціалу агроформувань. *Наукова періодика України*. 2017. URL : http://www.irbisnbuv.gov.ua/cgibin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=Nvuuumevcg_2017_11_18.

32. Корнійчук Г. В. Економічний зміст фінансового потенціалу підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. Вип. 7, част. 2. С. 26–29.

33. Корнійчук Г. В. Модернізація механізму управління фінансовим потенціалом агроформувань. Г. В. Корнійчук // *Технологічний аудит і резерви виробництва*. 2016. № 5(4). С. 4 – 9. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tatrv_2016_5\(4\)_2](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tatrv_2016_5(4)_2).

34. Кракос Ю. Б. Управління фінансовою безпекою підприємств *Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики*. 2018. № 1 (1). С. 86–97.

35. Кузенко Т. Б., Сабліна Н. В. Методичні підходи до управління фінансовим потенціалом підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 4. С. 123–130. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bit>

stream/123456789/26163/1/123-130.pdf.

36. Куліш Г.П., Чепка В.В. Фінансовий потенціал підприємства та його роль в умовах нестабільності економіки. *Статистика України*. 2017. № 1. С. 29-35.

37. Купира М. І., Колтунович О. В., Сокол Х. Я. Фінансовий потенціал підприємства: формування та детермінанти нарощення. *Економічний форум*. 2021. № 1. С. 127–134. DOI: <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2021-1-15>.

38. Курінна О. В. Теоретичні аспекти управління фінансовим потенціалом підприємств. *Науковий вісник Академії муніципального управління: Серія «Економіка»*. 2014. Вип. 1. С. 161–171. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvamu_ekon_2014_1_18.

39. Логоша Р.В., Мазур К.В., Підвальна О.Г. Контрактний підхід у контексті сучасних економічних досліджень ринку. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. №12(40). С. 97–111.

40. Ляхович Л. А. Фінансовий потенціал підприємства: сутність та управління. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 22. С. 92–98.

41. Мазур В.А., Кубай О.Г., Мельник А.В. Особливості управління фінансовим потенціалом аграрних підприємств в умовах трансформаційних змін в економіці. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. №10(38). С. 119–132.

42. Мазур В.А., Кубай О.Г., Мельник А.В. Особливості управління фінансовим потенціалом аграрних підприємств в умовах трансформаційних змін в економіці. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. №10(38). С. 119–132.

43. Мазур К.В., Кубай О.Г. Менеджмент аграрного підприємства : навч. посібник. Вінниця : ТВОРИ, 2020. 284 с. 52. Марченко В.М., Бондар А.І. Управління фінансовим потенціалом підприємства. *Ефективна економіка*.

2018. №11. ULR: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2018/6.pdf.

44. Маслак О.І. Особливості оцінювання фінансового потенціалу промислового підприємства. *Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського*. 2014. Випуск 6(77). С. 124-129.

45. Марченко В. М., Бондар А. І. Управління фінансовим потенціалом підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. № 11. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2018.11.4>.

46. Маршук Л.М. Принципи формування фінансово-ресурсного потенціалу підприємства. *Вісник ХДУ. Серія «Економічні науки»*. 2016. URL: <http://www.ej.kherson.ua/index.php/arkhiv-vidannya/2014?id=56>

47. Мордовцев О. С. Методичні підходи до управління фінансовим потенціалом підприємства. О. С. Мордовцев, А. В. Алєфіренко. // *Вісник Нац. техн. унту «ХПІ»*: зб. наук. пр. Сер. Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства. Харків. НТУ «ХПІ». 2017. № 54 (1257). С. 90 – 94. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/38553>.

48. Нагорнюк О.В. Класифікація видів фінансового потенціалу підприємства. *Інтелект*. XXI. 2018. № 1. С. 104–109.

49. Нагорнюк О. В. Щодо сутності фінансового потенціалу підприємства. *Бізнес Інформ*. 2017. № 10. С. 37–43. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2017-10_0-pages-37_43.pdf.

50. Нонік В. В., Полчанов А. Ю. Фінансовий потенціал як економічна категорія. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 17. С. 5–9.

51. Пілецька С. Т., Васюткіна Н. В., Білоус Н. П. Теоретичні аспекти управління фінансовим потенціалом підприємства в умовах економіки знань. *Бізнесінформ*. 2024. № 1. С. 241–248.

52. Партин Г. О., Задерецька Р. І., Граціян О. В. Формування

фінансового потенціалу підприємства. *Ефективна економіка*. 2016. № 1.
URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4754>.

53. Педченко Н. С. Потенціал розвитку при стратегічному управлінні підприємством : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2012. 365 с.

54. Пілецька С. Т., Коритько Т. Ю., Лукаржевська-Мялик В. М. Економічний потенціал розвитку підприємства в системі управління його безпекою. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 44.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-34>.

55. Пілецька С. Т., Лункіна І. Ю. Стратегічно орієнтований економічний потенціал підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2022. № 9/1. С. 17–23. DOI: [https://doi.org/10.37634/efp.2022.9\(1\).4](https://doi.org/10.37634/efp.2022.9(1).4).

56. Плиса, В., Мунтян, Б., & Цюпка, А. (2024). Управління фінансовим потенціалом підприємства в соціально-економічних реаліях воєнного стану та повоєнного відновлення економіки України. *Економіка та суспільство*, (61). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-99>.

57. Плиса В., Плиса З., Плиса М. Антисипативне управління діяльністю страховика: цільові орієнтири, інформаційне забезпечення, технологія та інструментарій. *Modern foundations of economics, management and tourism: collective monograph* – International Science Group. – Boston: Primedia eLaunch, 2022. 650 p. P. 364–372. Available at: DOI 10.46299/ISG.2022.MONO.ECON.4 (10.46299/ISG.2022.MONO.ECON.4.6.1).

58. Пришляк Н. В., Токарчук Д. М., Паламаренко Я. В. Забезпечення енергетичної та екологічної безпеки держави за рахунок біопалива з біоенергетичних культур і відходів. Вінниця: ТОВ “Консоль”, 2019. 248 с.

59. Радченко О.Д. Фінансовий потенціал сталого розвитку аграрного сектору. *Економіка А К*. 2019. № 1 С. 27-29.

60. Ребрик Ю.С., Павлюченко М.А. Діагностування фінансового потенціалу підприємства на основі застосування оптимізаційної моделі. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип. 21. С. 378-375.

61. Россоха В.В. Теоретико-методичні засади формування, розвитку та

оцінювання виробничого потенціалу сільськогосподарського підприємства
Київ : ННЦ ІАЕ, 2015. 94 с.

62. Саух І. 2017. Фінансовий потенціал підприємства як об'єкт стратегічного аналізу // *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2017. № 1. С. 132 – 140. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2017_1_20

63. Соломіна Г.В. Забезпечення фінансово – економічної безпеки підприємництва: навч. посіб. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. 234 с.

64. Стецюк П.А., Корнійчук Г.В. Теоретичні та практичні аспекти організації планування фінансового потенціалу підприємств. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2017. № 4 (22). С.12-18.

65. Толпежніков Р.О. Сутність та методика оцінювання фінансового потенціалу підприємства. Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. 2015. № 2. Т. 1. С. 277-282.

66. Черан Є. М. Удосконалення системи фінансового забезпечення суб'єктів аграрного виробництва України. *Український журнал прикладної економіки*. 2017. Том 2. Випуск 1. С. 8-13.

67. Шалигіна І.В. Необхідність проведення оцінки та управління фінансовим потенціалом підприємства. *Економіка та суспільство*. 2018. Вип. 15. С. 785–792.

68. Шпикуляк О. Г., Прутська О.О., Супрун О. М. Засади формування інституційної безпеки аграрних підприємств в умовах трансформацій. *Електронне наукове видання з економічних наук «Modern Economics»*. №4. 2017. 130-141.

ДОДАТКИ

